

burde man ikke binde Regjeringens Hænder i denne Henseende. Men skjøndt jeg saaledes maa ansee dette Tillæg for at være overflødig og i praktisk Henseende for at være aldeles uvirksomt, og jeg ogsaa maa være af den Formening, at det er noget Anomalt i det Dieblift, man erklærer, at man ikke kan anerkende, at Bagerne hidtil have haft et saadant Privilegium, og Lovens Hensigt netop er at frigive denne Næringsvei, saa i den Mellemtid, som vil forløbe, inden Loven skal træde i fuld Kraft, at ville gjøre dette Privilegium til et udelukkende, som det hidtil ikke har været, — saa skal jeg dog iøvrigt ikke have Noget imod, at dette Tillæg vedtages, dersom det erede Thingtroer, at det skulde være tilstrækkelig Anledning dertil.

Bentner: Det er ikke min Hensigt at fremkalde en ny Discussion i Anledning af det foreliggende Udkast med Hensyn til Hensigtsmæssigheden af at ordne Næringsveiene stykkevis, saaledes som den foresaldt ved Forhandlingerne angaaende Loven om Ølbryggerier, idet jeg nemlig antager, at selv de, som ere tilbøjelige til at ansee en saadan Ordning for den meest hensigtsmæssige, dog ville indrømme, at der er en Deling af denne Ordning, som kan overstride det rette Maal mere, end hensigtsmæssigt er. Det forekommer mig, at en Lov om Bagerieringen i Kjøbenhavn giver Anledning til denne Bemærkning, idet den kun har til Hensigt at ordne en enkelt Næringsvei i en enkelt By. Det er vel sandt, at det er Landets vigtigste By, og at det fornemmelig dreier sig om et Spørgsmaal af stor Interesse for en betydelig næringsdrivende Deel af Byens Indvaanere, idet de antage at være i Besiddelse af en Rettighed, som Lovgivningen nu vil nægte dem, og endogsaa vil forvare dem Ret til at søge den afgjort ved Domstolene. Jeg kan ikke antage, at man saaledes kan rive Kjøbenhavn ud af Forbindelse med den øvrige Deel af Riget; det er umuligt at ophæve det Forhold, Byen staaer i til den øvrige Deel af Landet, ikke alene til Landcommunerne, men ogsaa til Kjøbstæderne. Det erede Udvalg, som har behandlet Sagen, synes ogsaa at have taget Hensyn dertil, idet det har omtalt Muligheden af, at Kjøbenhavn kunde komme til at

trænge til de Bagerier, der laae udenfor Byen. Det forekommer mig, at det vilde have været nok saa rigtigt og nok saa smukt, om man havde sagt til Bagerne udenfor Byen: „Saa fremt I kunne levere bedre og billigere Brød end Bagerne i Kjøbenhavn, skulle I være os velkomne“, end at sige til dem: „Naar vi trænge til Øder, naar Bagerne i Kjøbenhavn ikke kunne levere os Brød i tilstrækkelig Mængde eller Brød, som vi ere tilfredse med, saa skulle vi ophæve Raadstueplacaten af 1772 og give Øder Tilladelse til at komme ind i Byen“. Jeg synes altsaa, at der fra den Side er et Forhold mellem Kjøbenhavn og Landcommunerne, som man ved denne Sag kunde ønske ordnet. Men Kjøbenhavn staaer ogsaa i et Forhold til de andre Kjøbstæder, som kan blive af megen Betydning. Forholdet til Landet vil vistnok slet ikke have nogen praktisk Indflydelse paa Bagerierne i Kjøbenhavn; thi med det Forspring, som disse i Kjøbenhavn allerede nu have og vistnok ogsaa fremdeles ville beholde for Bagerierne udenfor Byen, behøve de vistnok ikke at befrygte Noget af Bagerierne udenfor Byen. Men med Hensyn derimod til Bagerierne i Kjøbstæderne kunde man, synes mig, meget godt tænke sig Mulighed af, at Kjøbenhavn ved en forbedret eller udvidet Dampstøvsbefordring og fortsatte Jernbanelinier kunde komme til at forsyne andre Kjøbstæder med Brød, fordi de jo vel vilde kunne faae det fra Hovedstaden i Løbet af et Par Timer, og dette vil vistnok ikke være uden Interesse eller Vigtighed for disse Kjøbstæder, saafremt det forholder sig rigtigt, hvad man vil paastaae, at Brødet, i Særdeleshed Hvedebrødet, i disse Byer er af en langt ringere Bessaffenhed end i Kjøbenhavn og derhos omtrent $\frac{1}{2}$ Gang saa dyrt som der. Jeg veed ikke, om det erede Udvalg har taget Hensyn til dette Forhold mellem Kjøbenhavn og Landbagerierne eller Landet i det Hele, og om der har været Tale om at bringe dette Forhold ind under Ordningen af Næringsforholdene i Almindelighed. Hvis dette ikke er Tilfældet, vilde jeg tillade mig at henstille til det erede Udvalg, om det skulde finde Anledning til at tage dette Spørgsmaal under nærmere Overveielse, og hertil skal jeg for Diebliftet indskrænke mig.